

Hírek

NAPTÁR

1956. augusztus 29., szerda: Ernesztin.

A Nap két 5 óra 58 perckor, nyugszik 19 óra 31 perckor.

A Hold két 23 óra 29 perckor, nyugszik 14 óra 29 perckor.

430 éve volt a mohácsi csata. 60 éve adta ki az országos földmunkások kongresszusa előkészítő bizottság a «Földművelés»-t.

9 éve ratifikálta a Szovjetunió Legfelső Tanácsának Elnöksége az Olaszországgal, Romániával, Magyarországgal, Bulgáriával és Finnországgal kötött békeszerződést.

12 éve kezdődött Szlovákiában a hitlerista megszállók elleni fegyveres felkelés.

100 éve született Biró Lajos utazó és természetíró.

Négy új tanteremmel bővítik Gelse községben az általános iskolát. A közel 200 000 forint értékű létesítmény részben a köznevelési alapszervezetből, részben a lakosság önkéntes társadalmi munkájából épül. Az új termekkel együtt a gelsei iskola 8 tanterem lesz.

Mezőgazdasági kiállítást és borversenyt rendeznek szeptember végén Csáford községben. A kiállításon és versenyen a zalaszentgróti járás állami gazdaságai, termelőszövetkezetei és egyéni gazdái mellett részt vesznek a megye más területeinek termelői is.

A szeptember 2-i bányásznap ünnepére gazdag programot állítottak össze a bázaikerettyei olajbányászok. Dél előtt a hivatalos ünnepség zajlik le, délután fővárosi vendégművészek szereplésére és a Bázaikerettyei Bányász-Szőlőki Bányász labdarúgó mérkőzésre kerül sor.

Séta a Nagykanizsai Sörgyárban

Tessék, egy korsó kanyizsai... Koppán a korsó az Arany Bányai büféjének kimerőasztalán és a csaposlány máris nyújtja a következőt: — Tessék, a finom kanyizsai.

Valóban. Aranysárgán csillog, mint a legizletesebb aszúbor, habja fehéren, lágyan, csábítóan csordul. És az íze... Jó, nagyon jó. Mégis csak okos dolog volt azt a gyárat létrehozni...

És ott, a hús korsó mellett a sört kortyolgató gondolatban megismogatja a Nagykanizsai Sörgyár kéményeit, üstjeit, mint ajándékot osztó nagybácsi kezét. Hát még, ha be is láthatna azokba a titokzatos termekbe, ahol forrva, csordulva, csövekben vándorolva, ászokpincékben érlelődve készül a sör. Furdalja a kíváncsiság az oldalunkat? Lessünk hát be a gyárba, nézzünk ott kicsit körül, bizonyára szép élményben lesz részünk.

Akinek szívéhez nőtt a gyár

Az igazgató elvtársat hol találhatjuk meg? — Jaj kérem, az nehéz. Ott mindig keresni kell. Az üzemet járja állandóan. Talán az ászokpincében, talán a hordóházban, talán...

A bejáratnál álló néni megigazítja félrecsúszott fejkendőjét és széles ívből körülmutat a gyáron. — Egyszóval valahol bent van az üzembem. Mert nagyon szereti ám az üzemet! Mindig azt járja...

Valóban. Négy-öt üzemrészen kellett átsietni, mire Gömöri János igazgató elvtársat megtaláltuk. Magas, barnaarcú, őszlő halántékú, meggyerő mosolyú férfi, kék munkáruhában. Szívesen megmutatja a gyá-

rat, látszik, hogy szereti és látszik, hogy büszke rá. Az is látszik, hogy a munkások szeretik az igazgatójukat. Mindennél mosolygós arcok emelkednek föl a gépek, tartályok, mögül, mindenütt melegen száll a köszöntés. Nem a régi, alázatos mosoly ez, mely az egykori igazgatókat vezette, hanem az őszinte szeretet, az őszinte megbecsülés mosolya.

Ahol a sör folyik a csapokból

Fehér csempével kirakott terembe lépünk először. Rend, tisztaság mindenütt, akárcsak egy jól gondozott gyógyszerárban. Hatalmas tartályok rézkupakjai ragyogtak középen. És a fal mellett csapok. Hosszú csapsor. És... Sörivők, figyelme! A csapokból úgy folyik a sör, mint otthon, konyhánkban a vízcsap víze.

Gömöri elvtárs tömören, hozzáértően magyaráz. A szomszédos épületben készítik elő a nyersanyagot. Megőrlik a malátát és automatikus berendezéssel átszállítják. Ezután csövek, vezetékek labirintusán átjutva, hatalmas rézüstökben forralva készül a jó ital. Itt forró, mint a tea. Kóstolva kellemes íze, de a szesz még hiányzik belőle. Aztán másik termek, másik mozzanatok. Tisztítják, hűtik, erjesztik a félig kész italt. Korszerű berendezés. Öleletes megoldások mindenütt. Késsé hosszadalmas lenne a gyártási folyamat részletes megírása, annyit azonban mégis érdemes megjegyezni, hogy fönt, az emeleten olyan nagy szilvesztett kádak is vannak, mint egy kisebb strand fürdőmedencéje színültig sörrel. A sörkedvelők azonban ne kívánják, hogy megfürdöhesseken benne, mert ugyan csak megpörkölnék bőrüket a forró lében.

Az egész épületet föl és alá csövek, vezetékek hálózák be. Folyik, hőmolvólóg hol föl, hol pedig alá a habzó ital. A sörfolyam rövid nyolc perc alatt megjárja utját a korszerű berendezés segítségével.

Hordóutcákban

Lent, az ászokpincében ugyancsak teljes az időjárás. A jó nyári melegről leérkezve érhető a libabőr, hiszen még a pince dolgozói is kisbundában járnak. Ez kell ide! Őriási, háznaevségi tartályokban, azaz csempével kirakott, négyzetes «hordókban» itt bújjik meg az imént odaföntől megszokott sör. Itt érik, várja a sorsát. Ahogy végigtekintünk a járdányi folyosón, úgy tűnik, mintha fehér falú utcáson végig állnánk.

Arrébb, tizenöt-húsz méterre azonban még omlatag, sötét tatóngó, hatalmas pincealagazások sötételek.

Ilyen volt az új ászokpince is — mondja Gömöri elvtárs. Aztán elmondja, hogy ezeket a romos pincerészeket is átalakították, benépesítik csempés tartályokkal. Így növekedik a gyár kapacitása is.

Jövőre már 50 ezer hektoliterrel több sör készül... Nem kell tehát félnie senkinek, lesz jövőre is elegendő sör, jöhet a forró nyár!

Vándorló sörshordók között

A következő helyiségben mossák, töltik, szállítják a sörshordókat. Minden önműködően történik, alig kell hozzá emberi közreműködés. Az egyik gép magáhozrántja az óvodás gyermekként libasorban érkező hordók egyikét, megpörgeti, megsúrolja, mint gondos anyja a kisgyereket, aztán tovább küldi. Arrébb ötleletes gépek belenyúlnak a hordóba, szépen megtöltik arany-sárga itallal, önmaguktól elzáródnak, és ekkor jöhet a munkás, aki dugót ver a hordóba, aztán már kész is, mehet a hordó a raktározóba, a vagonba, a vendéglőbe és a millió és millió söröspohárba.

Szép jutalom a dolgozóknak

Ismét az udvaron. A hatalmas terepen bizony meglátszik, hogy nemrégien készült a gyár. Építőanyag, csövek halmozódnak egy-egy sarokban. Aztán még itt is, ott is folyik a betonozás, vakolás és egyéb útmunka.

Egy év múlva már olyan sima betonlap lesz itt, mint az asztal — mutat körül az igazgató elvtárs.

A bejárat mellett, húslombú fák alatt is építkezés folyik. Nemrégien láthattak hozzá, még az elején tarthatnak. De látszik máris, hogy nagyobb szabású munka.

Mi épül itt? Gömöri elvtárs elégedetten és némi büszkeséggel felel.

Szociális tómb. Orvosi rendelő, háromszáz férőhelyes kultúrház, könyvtár, olvasó, játéktér, fürdő, gőzfürdő.

Aztán később majd óvoda, bölcsőde, napközi otthon is épül...

Komoly arccal, összehúzott szemmel tekint körül az építkezésen. Talán már látja is lelki szemeivel a szép új épületet, ahol a dolgozók százai pihennek, szórakoznak, művelődnek. De azért komoly, kemény arca, mint amilyen kemény, férfias a búcsúközfogása is.

A tárgyalóteremből:

Tanácsi adminisztrátor a vádlottak padján

Azoknál a bírósági ügyekben, melyekben a bűncselekmények halmazata, tehát ismétlődése fordul elő, szinte természetes, hogy a vádlottaknak van néhány közös jellemvonásuk: a kiszámított ravaszság, a gatlás nélküli merészség, a bűnözés felé kanyarodó ferde lelkiület és a fellengzős nagyvonalúság.

Akadnak persze kivételek is a fenti szabály alól. Ezek közé számítható Kiss Margit, az alig 20 esztendő volt nemesbetei, majd gellénhái tanácsi adminisztrátor, akinek egyszerű falusi származása és szemlélete, alig maroknyi élettapasztalta éles választóvonalat húz az alkalmosult félrelépő és a megrögzött bűnöző fogalma között. Sírásra görbülő, remegő szája, ijedten rebbenő tekintet, naív, olykor már szánakozást ábrésztó védekezés: így áll Kiss Margit a bírák előtt... Ki hinné, hogy félszázánál is több alkalommal hozzányúlt a közösség vagyonához és összesen 11 099 forint beszedett adó nem jutott el bűnös ténykedése következtében a rendeltetési helyére.

1954 májusában került Kiss Margit a nemesbetei tanács végrehajtó bizottságához általános adminisztrátori minőségben. Kezdetben több munkakörrel is megismerkedett, dolgozott a begyűjtési előadó, a vb. titkár, majd az elnök mellett, később az adóbeszedést bízták rá és meghatalmazást kaptak arra is, hogy az adóra befizetett összegeket felvegye. Sok ezer forint vándorolt így az adminisztrátor kezén át az állam kasszájába és hamarosan eljött a nap, amikor a fiatal lány megszédült a pénz közeledésétől. Ekkor már szinte egyedül végezte az adóbeszedést, ő intézte a pénz feladását is, s ezek a kedvező körülmények, valamint a gondtalan élet iránt bensőséges égi és kielégítetlen vágy elsodorták a becület útjáról. Kevesebb pénzt adott fel a járási tanács címére, s a különbséget zsebre tette. Adózási rendszerünk kétségtelen fogsátekosságot, s a kellő ellenőrzés hiánya miatt Kiss Margitnak lehetősége nyílt további összegek eltulajdonítására is. Az adóbeszedési napokon a vb-titkár vagy az elnök egyeztette ugyan a járási tanács felé költendő nyugtatombók, a ténylegesen befolyt pénz, s annak feladására kiállított csekk összegét, a leveles-zsák azonban, melyben a hivatalos irásokat, s a feladásra szánt összeget Kiss Margit a postára vitte sohasem volt lepecsételve.

ban kötelezettségeim teljesítése után örültem, ha 4-5 mázsa gabonám maradt. Hogy az adót megfizethessem, mindent pénzre kellett tennem. — A pénzt előteremtettem, mert elő kellett. — S most...? — Most...? 460 forint adót fizetek. Van pénzem, van kegyerem és nyugodt vagyok. Előlegként 11 mázsa gabonát kaptam. 4 kiló 70 dekát osztottunk egységként. Van egy tehenem, meg két hizóm. A tehénnek már beszereztem a szénát. Legalább 40 mázsát ad a háztáji kukorica is. — Azt mondják itt a vezetők, hogy 30 forint felett lesz egy munkagegység értéke. Ha ez valóban így van, akkor még ebben az évben bepuccoltam ezt a kopott házat — amire az egyéni gazdálkodás 13 esztendőjében nem futotta. ELÁLLT AZ ESŐ. Szemnyugtató, világoskék páravá foslottak a koromszínű fehérek. A horizonton ismét megjelent a nap és sugarai szikrázva törtek meg a lágy dombokon, tarka réteken, sárguló gyümölcsökön ülő augusztusi esőcseppeken. Folytatódik a félbeszakadt munka. Indulnak a cséplőgépek, felzúgnak a traktorok, a karámokhoz és a gulyákhoz sietnek a gondozók, mezőre iparkodnak a fogatosok. Megürül az iroda, elcsendesednek a fészerek... Agoston László

Kézrekerültek a zalaegerszegi kerékpártolvajok

Csuka Antalné, a zalaegerszegi földművelőszövetkezet elnöke feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik a piacférről kerékpárját ellopták. A rendőrség rövid nyomozás után elfogta a tetteseket: Székér Magdolna és Szalai Mária 16 esztendő fiatalkorúakat. Szalai Mária az egerszegi hegy egyik pincéjében fogták el, ahová éjszaka betört és reggel, lopás közben tettenérték.

A két fiatalkorút, akik eddig is csavargó életmódjukról voltak ismeretesek, hamarosan bíróság elé állítják.

Augusztus 20-án az éjszakai órákban Sárvári Ede zalaegerszegi lakos pincéjéből eltűnt egy kerékpár. A nyomozás megállapította, hogy a kerékpárt Székér Károly 19 éves céldömlői lakos lopta el, aki a kérdéses napon nevelőnője látogatása céljából tartózkodott Zalaegerszegen.

Székér Károly csak nemrég került szabadságra, korábban közveszélyes munkakerülés és sikkasztás büntetése miatt ítélték hat havi börtönrre.

A KÖZÖSBEN

LANGYOS augusztusi esőt permeteriztek a sötétszürke felhők. Az emberek a pajtákba, istállóba, műhelyekbe húzódtak. Szerszámokat javítottak, vitatkoztak, beszélgettek. Így van az ilyenkor... A termelőszövetkezet irójában népes csoport ült körül a kopott asztalok. Tömött, sűrű cigarettafüst takarta a jelenlévőket és a szekrényt, meg a többi bútorokat. A beszélgetés csendes szavakban ott csengett az újul demokratizmus, a munkában és a részesezésben való igazságosság.

Még egy éve sincs egészen, hogy Sand lakói osztozva a jobban és egymást segítve a rosszban — közösen irányítják, formálják jövőjüket. De, hogy jobb, érdemesebb így, arról a telt kamrák, az épülő új házak, s az egyéni gazdálkodás korlátaitól megszabadult lelkek serege tanúskodik. E somogy-széli, erdőbe rejtett falu lakói egyetlen évben többet gazdagodtak, mint egy egész gyötrelmes század alatt. Saját teherautójuk, többszáz szarvasmarhájuk, félszáz lovak, 60 vagon gabonatermésük, s egy hosszú sor új gazdasági épületek van. Csak az autók több mint 25 ezer forint jövedelmet hozott egyetlen hónap alatt a gazdaságnak. Most vásárolnak Zetort, fűkaszát, új, jól tejelő teheneket, stb. Nem, soha nem gondolhattak ilyen gazdagságra a sandi gazdaemberek.

AZ ERDŐK párájával hadakozó napsugarak itt később érlelték kalászatokat, mint a zalai föld többi dombjain. Készt az aratás, maradt a hordás, s az időjárás mulasztásait e napokban kell pótolni.

Sandon nem a legjobbak a földek. Amolyan, ápolásra, javításra szoruló zalai szőlőtalaj ez. A gabona azonban már az első közös esztendőben is 2-4 mázsával többet adott holdanként, mint az előző években.

S jövőre minden bizonnyal még többet ad. Az előkészületek ezt bizonyítják. 100 hold földön elvégezték már a keverésantást. Kicserelették az összes vetőmagvakat. 300 holdon trágyának és gondosan elmunálnak minden négyzetgöl termőtalajt.

Ezek a tettek, ez a gazdálkodás, ez a munka. S milyen a megélhetés, a kenyér, a nehéz munkákban megfáradt emberek élete, gondja, pihenése, otthona...?

Az aprócska iroda falait széles pergamentre rajzolt kimutatások borítják. A megfakult nyilvántartáson sorban olvassom a közösség 400 tagjának nevét és teljesített munkagegységét. 80, 320, 19, 218, 76, 405. Vállanak a tagok munkájáról és beszédes számoszlopok. Találomra megállok egy névnel. Riszli Ferenc. Augusztus 1-ig teljesített munkagegysége: 242. EGYSZERŰ, kis csendes sár-

galajú, pirosfedélű házacska. Közel a falu mezőbe szőlő végehez. Öreges nyírjakapu, tarka virágoskert, fehérre meszelt hidas és egy szénaboglya — ez az udvar összes tartozéka.

Itt lakik Riszli Ferenc, a Petőfi TSZ állatgondozója. Agyistennel fogad a hatvanba hajló, dereshajú bácsika. Figyemesen végig pásztáz tekintetével. Ezelőtt még egy évvel nem volt furcsa a váratlan látogató. Begyűjtés, adó, vetéstero, állatösszeírás, szántás, szerződés-kötés, szóval mindig csak akad valami, ami miatt szinte naponta meglátogatták. De most?

— Megeredt az eső. Haza kellett hajtanyunk. Vigyáznunk kell a jószágra. Ilyen időben hamar baja esik. Egyébként, ha eső nem esik, akkor csak ide négy kilométerre, a legelőn talált volna meg — magyarázza az öreg tehens.

Összejön a család. Beszélgetni kezdünk.

— Munkagegység? ... Sok...? Nem! Ennyi munkáért igazán nem sok — állítja Mária, a gazda leánya.

— Na azért ennek a leánygyerekeknek nincs ám egészen igaz — így az öreg. S szavai vitathatatlanul magasra emeli jobb kezét és annak mutatja újját. Persze az igaz, hogy sok munka van. Negyven tehenet gondozok. Korán kell kelni és csak későn lehet lefeküdni. Az állatok sem olyanok, a tej sem annyi, ahogy én szeretném... — A takarmány az, azzal baj van. Épp a minap mondtam a

brigádvezetőnek, hogy... „Te, Boggyó, adjatok nekem rendszeres takarmányt. Kaptok érte a 17 fejőstehén után 4 ezer liter tejet havonta...” Ha tudunk jobban takarmányozni, a tej és az egység is több lesz majd.

Azért ez utóbbi eddig sem volt kevés...?

— 242 egységünk van. Ketten teljesítették a lányommal. S inkább a panaszkodáshoz, mint a dícserevéshöz szokott parasztember beszélni kezd a megélhetésről. Egyszerűen, tárgyilagosan.

— Nekem nyolc holdam volt. Akkor sem éheztem, de... De nézze ezeket a papirokat. Bedácsi könyv, adó, csekk, szerződés, elismervény, vételjegy, igazolások, engedélyek. S a papirokon... Közel egy tonna gabonát adtam be a múlt évben. 1980 forint adót fizettem.

— De volt az adó ennél több is. 1953-ban 5600 forintot fizettek velünk. Tőlünk szedték be azt, amit a kulákokon nem tudtak behajtani — fakad ki panaszosan az eddig csendesen hallgató Riszli néni.

A gazda csak ennyit mond keserűen: — A befogómat, két kis tehenemet adtam el akkor.

Keserves, fájó az emlékezés.

— Jobb lett volna ezt a vergődést már sokkal előbb abbahagyni — véli Riszli bácsi. Ezt az új, szövetkezeti életet még teljesen nem ismerem. De több minden van, ami meggyőzött ennek a jószágjáról.

— EGYÉNI GAZDA korom-